

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. першого заступника
начальника Інституту
майор внутрішньої служби
_____ Н.С. Калашник
_____._____ 2017 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ПОГСЕП 1.1.4

за спеціальністю (081) Право

факультет заочного навчання та післядипломної освіти

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологія управління» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 081 «Право» ступеня вищої освіти магістр, за заочною формою навчання.

Розробник: Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Професор кафедри практичної психології

_____ Ю.Ю. Бойко-Бузиль

Схвалено науково-методичною радою Інституту кримінально-виконавчої служби

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Голова науково-методичної ради _____ Н. С. Калашник

1. Програма навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система знань щодо змісту та особливостей психологічних аспектів управлінської діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: психологія та педагогіка.

Забезпечувані дисципліни: комунікативна компетентність працівників КВС України.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія управління» є поглиблене вивчення знань та формування практичних умінь в галузі психології управління, спрямованих на всебічне удосконалення управлінської діяльності по вирішенню професійних завдань.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія управління» є:

- оволодіти знаннями з психології управління;
- проаналізувати теорії управління;
- визначити особливості управлінської діяльності;
- засвоїти специфіку прийняття управлінських рішень;
- проаналізувати діяльність управлінця з реалізації кадрової політики.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри практичної психології які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою k_ppp@ukr.net.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. *Теоретико-методологічні проблеми психології управління*

Тема 1. *Психологія управління як наука та дисципліна*

Загальні положення теорії управління. Ознаки процесу управління. Види управління. Поняття психології управління. Управління як система, її основні структурні елементи. Завдання психології управління. Розділи психології управління. Міжпредметні зв'язки психології управління. Методи психології управління. Категорії психології управління. Історія становлення та розвитку психології управління. Основні зарубіжні та вітчизняні теорії управління. Можливості застосування теорії управління на етапі реформування ДКВС.

Тема 2. *Психологія управлінської діяльності*

Поняття управлінської діяльності. Управлінські функції. Чинники управлінської діяльності. Управлінська майстерність. Кластер компетентностей керівника. Якості управлінця. Психологічні риси керівника. Інтелектуальні риси керівника. Професійні риси керівника. Соціальні риси керівника. Самооцінка керівника як детермінанта управління. Проблема керівництва та лідерства в управлінні. Основні теорії лідерства. Взаємини між керівником та неформальним лідером. Стилi керівництва. Соціальні наслідки застосування відповідного стилю керівництва. Індивідуальний стиль управління. Психологічні засади оптимального стилю керівництва в ДКВС. Авторитет керівника. Формування позитивної професійної мотивації підлеглих.

Формування команди та проактивне управління колективом ДКВС. Формування іміджу і його вплив на ефективність управління. Правила та детермінанти самопрезентації керівника. Психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях. Профілактика конфліктів в колективі працівників ДКВС. Вади управлінської діяльності. Професійна деформація управлінця. Поняття і психологічна характеристика екстремальних ситуацій в діяльності керівника ДКВС.

Тема 3. Психологія управлінського рішення

Управлінська компетентність керівника. Психологічний рівень управлінської компетентності. Поняття управлінської відповідальності. Психологічні закономірності управлінського впливу. Психологічні механізми управлінського впливу. Поняття управлінського рішення. Стадії управлінського рішення. Вимоги до управлінського рішення. Підготовка й прийняття управлінських рішень. Делегування повноважень. Різновиди управлінських рішень, їх основні ознаки. Психологія діяльності керівника в процесі прийняття управлінських рішень. Методи індивідуального та групового прийняття рішень. Процес прийняття керівником рішення. Стратегія і тактика прийняття управлінського рішення в складних ситуаціях. Ситуативна детермінанта в прийнятті управлінського рішення. Контроль виконання рішення. Доведення управлінського рішення до виконавця. Наслідки управлінських рішень.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Право 081	Нормативна	
	Спеціальність Право 08		
Кількість розділів –	Спеціалізація: кримінально-виконавча	Рік підготовки:	
			1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
			1-й
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Ступінь вищої освіти: Магістр	Лекції	
			4 год.
		Семінарські	
			2 год.
		Практичні	
			4 год.
		Самостійна робота	
	80 год.		
		Вид контролю:	
			Залік

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	сем	с.р.		л	п	сем	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Теоретико-методологічні проблеми психології управління										
Тема 1. Психологія управління як наука та дисципліна						30	2		2	26
Тема 2. Психологія управлінської діяльності						30	2	2		26
Тема 3. Психологія управлінського рішення						30		2		28
Разом за розділом 1						90	4	4	2	80
Залік										
Усього годин						90	4	4	2	80

4. Плани семінарських та практичних занять

Розділ 1. Теоретико-методологічні проблеми психології управління

Тема 1. Психологія управління як наука та дисципліна

Питання до семінарського заняття

1. Поняття про психологію управління як науку та навчальну дисципліну
2. Зарубіжні та вітчизняні теорії управління
3. Базові категорії психології управління

Тема 2. Психологія управлінської діяльності

Завдання до практичного заняття

1. Провести та проаналізувати результати дослідження за методикою «Аналіз особистих обмежень керівника» (Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посіб. – К.: Міленіум, 2003. – С. 198-210). Підготувати кластер компетентностей керівника органу чи підрозділу ДКВС України.
2. Провести та проаналізувати результати дослідження за методикою «Оцінка стилю керівництва» (Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посіб. – К.: Міленіум, 2003. – С. 219-223). Представити порівняльний аналіз класичних стилів управління (авторитарний, демократичний, ліберальний) у вигляді схеми або таблиці.
3. Провести та проаналізувати результати дослідження за методикою «Вивчення кар'єрних орієнтацій» (Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посіб. – К.: Міленіум, 2003. – С. 231-236). Скласти план управління мотивацією працівників органу чи підрозділу ДКВС України.

Тема 3. Психологія управлінського рішення

Завдання до практичного заняття

1. Провести та проаналізувати результати дослідження за методикою «Стиль прийняття управлінських рішень» (Карпов А. В., Маркова Е.В. Психологія стилей управленческих решений: Учеб. пособ. – Ярославль, 2003. – С. 93-96). Проаналізувати стадії, різновиди та вимоги до управлінського рішення керівника органу чи підрозділу ДКВС України.
2. Визначити фактори, які впливають на ефективність прийняття керівником

управлінських рішень та представити їх у вигляді схеми.

3. Навести приклади стратегії та тактика прийняття управлінського рішення керівником органу чи підрозділу ДКВС України в складних ситуаціях.

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів передбачає підготовку рефератів та інформаційних повідомлень; роботу з конспектами, методичними розробками, підручниками, посібниками, періодичною та монографічною науковою літературою з веденням записів або конспектуванням необхідного матеріалу; складання словника навчальної дисципліни; розробку тестових завдань та мультимедійних презентацій з тем навчальної дисципліни.

Теми реферативних повідомлень:

1. Еволюція управлінської думки
2. Управлінські відносини та їх структура
3. Управлінські ролі керівника
4. Основні форми влади
5. Труднощі, вимоги та обмеження у роботі керівників
6. Проблема статі в управлінні
7. Комунікативна природа управління
8. Поняття «імідж» й «іміджелогія»
9. Формування прийняттого соціально-психологічного клімату в організації
10. Профілактика та подолання негативних станів керівника

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачено робочим навчальним планом.

7. Методи навчання та контролю

Методи навчання: частково-пошукові, репродуктивні, інтерактивні.

Методи контролю: поточний та підсумковий контроль.

8. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Загальні положення теорії управління
2. Ознаки процесу управління
3. Види управління
4. Поняття психології управління
5. Управління як система, її основні структурні елементи
6. Завдання психології управління
7. Розділи психології управління
8. Міжпредметні зв'язки психології управління
9. Методи психології управління
10. Категорії психології управління
11. Історія становлення та розвитку психології управління
12. Основні зарубіжні та вітчизняні теорії управління
13. Можливості застосування теорії управління на етапі реформування ДКВС
14. Поняття управлінської діяльності

15. Управлінські функції
16. Чинники управлінської діяльності
17. Управлінська майстерність
18. Кластер компетентностей керівника
19. Якості управлінця
20. Психологічні риси керівника
21. Інтелектуальні риси керівника
22. Професійні риси керівника
23. Соціальні риси керівника
24. Самооцінка керівника як детермінанта управління
25. Проблема керівництва та лідерства в управлінні
26. Основні теорії лідерства
27. Взаємини між керівником та неформальним лідером
28. Стилi керівництва
29. Соціальні наслідки застосування відповідного стилю керівництва
30. Індивідуальний стиль управління
31. Психологічні засади оптимального стилю керівництва в ДКВС
32. Авторитет керівника
33. Формування позитивної професійної мотивації підлеглих
34. Формування команди та проактивне управління колективом ДКВС
35. Формування іміджу і його вплив на ефективність управління
36. Правила та детермінанти самопрезентації керівника
37. Психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях
38. Профілактика конфліктів в колективі працівників ДКВС
39. Вади управлінської діяльності
40. Професійна деформація управлінця
41. Поняття і психологічна характеристика екстремальних ситуацій в діяльності керівника ДКВС
42. Управлінська компетентність керівника
43. Психологічний рівень управлінської компетентності
44. Поняття управлінської відповідальності
45. Психологічні закономірності управлінського впливу
46. Психологічні механізми управлінського впливу
47. Поняття управлінського рішення
48. Стадії управлінського рішення
49. Вимоги до управлінського рішення
50. Підготовка й прийняття управлінських рішень
51. Делегування повноважень
52. Різновиди управлінських рішень, їх основні ознаки
53. Психологія діяльності керівника в процесі прийняття управлінських рішень
54. Методи індивідуального та групового прийняття рішень
55. Процес прийняття керівником рішення
56. Стратегія і тактика прийняття управлінського рішення в складних ситуаціях
57. Ситуативна детермінанта в прийнятті управлінського рішення
58. Контроль виконання рішення

59. Доведення управлінського рішення до виконавця

60. Наслідки управлінських рішень

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
	Залік	
Мах 60%	Мах 40%	Мах 100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

10. Рекомендована література

Основна

1. Барко В.І., Клачко В.М., Волошина О.В., Остафійчук Т.В. Психологія управління: Курс лекцій. – К.: АУ МВС, 2009. – 123 с.
2. Кабаченко Т.С., Психологія управління: Учеб. пособ. – М., 2001. – 240 с.
3. Кайлюк Є.М. Психологія управління: Навч. посіб. – Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп.-ва, 2012. – 202 с.
4. Кайлюк Є.М., Фесенко Г.Г. Психологія управління: Навч. посіб. ХНАМГ, Харків, 2007.
5. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навч. посіб. – К.: Міленіум, 2003. – 344 с.
6. Кулініч І.О. Психологія управління: Навч. посіб. – К.: Знання, 2011. – 415 с.
7. Мельник Л.П. Психологія управління: Курс лекцій. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
8. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.
9. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посіб. – Рівне, 2010. – 360 с.

Додаткова

10. Викулина О.В. Теория и практика психологи управления : настольная книга для менеджера: Учеб. пособ. – Владивосток: Владос-Пресс, 2008. – 220 с.
11. Дафт Р.Л. Менеджмент. – Пер. с англ. – СПб: Питер, 2000. – 832 с.
12. Євтушенко О.Н. Психологія управління. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – 104 с.

13. Світлична В.В. Психологія управління і конфліктологія: Конп. лекц. – Харків: ХІБСУБСНБУ, 2014. – 54 с.
14. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. / За наук. ред. Л.М. Карамушки. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – 366 с.
15. Шотт Б. Как вести переговоры: надежно, креативно, успешно: Учеб. пособ. – М.: Издательство Омега-Л, 2005. – 128 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://eprints.kname.edu.ua/24396/1/%D0%9F%D1%83%204.1.12.pdf>.
2. http://pidruchniki.com/1584072017415/psihologiya/psihologiya_upravlinnya
3. <http://ep3.nuwm.edu.ua/2402/1/718003%20zah.pdf>